«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. ректора Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля Міністерства освіти і науки України

д.т.н., проф. Олексій ЦЕЛІЩЕВ
10 березня 2026 р.

ВИСНОВОК

спільного засідання кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу та кафедри обліку і оподаткування про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Станіслава Олександровича Булатнікова на тему "Управління інноваціями на основі кіберсоціального підходу", поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент

ВИТЯГ

з протоколу № 11 спільного засідання кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу та кафедри обліку і оподаткування Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля від 10 березня 2026р.

ПРИСУТНІ

Головуючий на засіданні – завідувач кафедри обліку і оподаткування д.е.н., проф. Клюс Ю.І., присутні: декан факультету економіки і управління д.е.н., проф. Івченко Є.А., д.е.н., проф. Семененко І.М., д.е.н., проф. Овчаренко Є.І., к.е.н., доц. Бучнєв М.М., к.е.н., доц. Чорна О.Ю., к.е.н., доц. Христенко Л.М., PhD Економіка, доц. Білоус Я.Ю., PhD Економіка, доц. Івченко Ю.А.,

к.е.н., доц. Кушал І.М., к.е.н., доц. Манухіна М.Ю., к.е.н., проф. Мельнік М.А., к.е.н., доц. Пчелинська Г.В., к.е.н., доц. Серікова О.М., к.е.н., доц. Тацій І.В.,

науковий керівник – зав. кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу д.е.н., проф. Хандій О.О., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – Булатніков С.О.

Серед присутніх – 5 докторів з економічних наук, 9 кандідатів економічних наук, 2 PhD Економіка.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Обговорення дисертаційного дослідження здобувача освіти третього (освітньо-наукового) рівня кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу економіки та управління СНУ ім. В. Даля **Булатнікова Станіслава Олександровича на тему «Управління інноваціями на основі кіберсоціального підходу»**, поданої на здобуття ступеня доктора філософії з

галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент. Дисертація виконувалася на кафедрі публічного управління, менеджменту та маркетингу СНУ ім. В. Даля. Тему дисертації уточнено на засіданні Вченої Ради СНУ ім. В. Даля (протокол № 14 від 29.08.2025р.).

Науковий керівник – д.е.н., проф., завідувач кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля Олена Олексіївна Хандій.

2. Затвердження спільного висновку спільного засідання кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу та кафедри обліку і оподаткування щодо дисертаційного дослідження Булатнікова Станіслава Олександровича.

Вела засідання завідувач кафедри обліку і оподаткування д.е.н., проф. Клюс Ю.І., в ході якого

ВИСТУПИЛИ

Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Булатніков Станіслав Олександрович представив презентацію за основними положеннями дисертації «Управління інноваціями на основі кіберсоціального підходу», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент.

У ході презентації Булатніков С.О. ознайомив присутніх на спільному засіданні кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу та кафедри обліку і оподаткування, зі структурою своєї роботи, обґрунтував актуальність її тематики, висвітлив основні положення дисертаційного дослідження, які відображають його наукову новизну та виносяться на захист, звернув увагу присутніх на теоретичне та практичне значення висновків, одержаних за результатами дослідження. Після закінчення презентації Булатнікова С.О. присутніми на захисті фахівцями були поставлені такі запитання:

Д.е.н., проф. Івченко Є.А.: У чому полягає наукова новизна кіберсоціального підходу до управління інноваціями порівняно з класичними підходами інноваційного менеджменту?

Булатніков С.О.: Наукова новизна кіберсоціального підходу полягає в подоланні обмежень класичних моделей інноваційного менеджменту, які розглядають інноваційний процес або як лінійний ланцюг трансферу знань, або як сукупність організаційно-економічних процедур. У дисертації доведено, що інноваційний процес у сучасних умовах має складну кіберсоціальну природу, тобто формується під одночасним впливом цифрових технологій, соціальних взаємодій, когнітивних характеристик суб'єктів та інституційного середовища.

Кіберсоціальний підхід дозволяє інтегрувати цифрові платформи та ІКТ як активні елементи інноваційної системи, соціальні мережі та горизонтальні зв'язки як механізм генерації та поширення знань, когнітивні та поведінкові особливості суб'єктів управління в процес прийняття рішень.

На відміну від традиційних підходів, запропонована методологія не лише описує інноваційний процес, а формалізує його структуру, взаємозв'язки

елементів і механізми зворотного зв'язку, що забезпечує синергетичний ефект управління інноваціями в умовах цифровізації.

К.е.н., проф. Мельнік М.А.: Чим інноваційний процес як об'єкт управління принципово відрізняється від наукового та виробничого процесів?

Булатніков С.О.: У дисертації аргументовано, що інноваційний процес не може бути зведений ані до наукової, ані до виробничої діяльності, оскільки має власний набір цілей, мотивацій, критеріїв ефективності та компетенцій суб'єктів. Науковий процес орієнтований на створення нового знання як самоцілі, виробничий – на стабільне відтворення товарів і послуг. Інноваційний процес, натомість, спрямований на трансформацію результатів інтелектуальної діяльності в ринково реалізований продукт, що супроводжується високим рівнем невизначеності, ризику та відкладеного ефекту. Ключовою відмінністю є зміна природи знань на різних стадіях життєвого циклу інновації: від абстрактного та слабо формалізованого знання на ранніх етапах до технологічно структурованого й комерційно орієнтованого знання на пізніх. Саме ця трансформація обумовлює необхідність спеціальних моделей управління, що і реалізується через кіберсоціальний підхід

К.е.н., доц. Манухіна М.Ю.: Яким чином цифровізація впливає на інноваційний процес і чому Ви заперечуєте її «революційний» характер?

Булатніков С.О.: Ми доводимо, що зростання значущості цифровізації не пов'язане з появою принципово нових інформаційно-комунікаційних технологій. Натомість ідеться про перехід кількісних змін у якісні, коли накопичення цифрових інструментів, платформ і соціальних взаємодій призвело до трансформації логіки управління інноваціями.

Цифровізація посилює відкритість інноваційних систем, зменшує транзакційні витрати на координацію між учасниками, прискорює зворотний зв'язок між розробниками та кінцевими користувачами, змінює механізми ухвалення управлінських рішень. Таким чином, цифровізація виступає не як самостійний рушій інновацій, а як каталізатор змін внутрішнього середовища інноваційного процесу, що потребує оновлення методології управління — зокрема через інтеграцію кіберсоціального підходу

К.е.н., доц. Христенко Л.М.: У чому полягає роль інноваційної інфраструктури в межах кіберсоціального підходу та які її елементи потребують розвитку?

Булатніков С.О.: У дисертації інноваційна інфраструктура розглядається як функціональний каркас інноваційної системи, що забезпечує зв'язок між суб'єктами, знаннями та ресурсами. Особливий акцент зроблено на міжорганізаційній взаємодії та ролі горизонтальних зв'язків. Кіберсоціальний підхід дозволяє перетворити інфраструктуру з пасивного набору інституцій на активний механізм управління інноваційним процесом. Ми обґрунтовуємо, що наявні елементи інфраструктури недостатньо орієнтовані на початкові стадії життєвого циклу інновацій і функцію тестування. У зв'язку з цим запропоновано:

розвиток коворкінгів як середовищ горизонтальної взаємодії;

створення інструментів тестування інновацій у реальному соціально-

економічному середовищі;

інституціоналізацію функції зворотного зв'язку з кінцевими користувачами.

К.е.н., доц. Чорна О.Ю.: Яке практичне значення має інтегрована модель прийняття рішень в інноваційному менеджменті, запропонована в дисертації?

Булатніков С.О. Запропонована інтегрована модель прийняття рішень поєднує класичні управлінські моделі, інформаційну модель трансформації даних у знання та елементи проєктування бізнесу. Її практична цінність полягає в можливості формалізувати процес ухвалення інноваційно орієнтованих рішень в умовах високої невизначеності. Модель враховує когнітивні обмеження та поведінкові особливості суб'єктів управління, взаємодію реального та віртуального середовищ, можливість інтеграції елементів штучного інтелекту в управлінські процеси.

Практична апробація результатів у діяльності підприємств і в освітньому процесі підтверджує прикладну придатність розроблених моделей та рекомендацій, що робить дисертацію значущою не лише в теоретичному, а й у практичному вимірі

Після відповідей на запитання виступили:

Науковий керівник – д.е.н., проф. Хандій О.О.

Хандій О.О. доповіла про виконання наукового дослідження **Булатнікова С.О.** на тему: «Управління інноваціями на основі кіберсоціального підходу» під її керівництвом. Хандій О.О. зазначила, що здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти повністю виконав освітню складову ОНП, успішно склав всі іспити та необхідні заліки, пройшов заплановану педагогічну практику, здобувши відповідні результати навчання; виконав наукову складову ОНП, провів дослідження за визначеною темою, що відповідає університетським темам дослідження, та самостійно підготував дисертаційну роботу.

Науковий керівник наголосила на тому, що мета і задачі дослідження повною мірою досягнуті, дисертантом використана достатня джерельна та методологічна бази. Дисертант розробив нові наукові положення, висновки та пропозиції, що можуть бути використані в подальшій науковій та економічній діяльності. Протягом 2022-2025рр. послідовно та методично проводив наукові дослідження за темою дисертації, брав активну участь у міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. За темою дисертації опублікував 11 наукових праць, серед яких 5 статей – у наукових фахових виданнях, 6 публікацій – у матеріалах наукових конференцій. На завершення виступу науковий керівник д.е.н., проф. Хандій О.О. підкреслила, що дисертаційне дослідження Булатнікова Станіслава Олександровича може бути рекомендоване до подання до розгляду у спеціалізованій вченій раді з захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент.

Рецензенти дисертаційної роботи, які наголосили на позитивних аспектах дослідження, висловили свої побажання та зауваження.

Д.е.н., проф. Клюс Ю.І.: дала позитивну оцінку дисертації Булатнікова Станіслава Олександровича на тему: «Управління інноваціями на основі

кіберсоціального підходу». Рецензент зазначила, що дисертант продемонстрував самостійний науковий підхід і глибоке розуміння досліджуваної проблематики, зокрема в частині обґрунтування кіберсоціальної природи інноваційного процесу та необхідності інтеграції управлінських, цифрових і соціальних компонентів у єдину методологічну конструкцію. Позитивної оцінки, на думку рецензента, заслуговує комплексність дослідження, логічна побудова роботи та послідовне поєднання теоретичного аналізу з розробкою прикладних моделей управління інноваційною діяльністю.

Проф. Клюс Ю.І. відзначила, що особливої уваги заслуговують положення щодо ідентифікації інноваційного процесу як самостійного об'єкта управління, а також розробка інтегрованої моделі ухвалення інноваційно орієнтованих управлінських рішень в умовах цифровізації. Важливо, що отримані результати мають не лише теоретичну новизну, а й практичне значення, що підтверджено їх апробацією в діяльності підприємств та в освітньому процесі.

Разом із тим рецензент вказала на окремі зауваження дискусійного характеру. Зокрема, за її думкою, у роботі можна було б більш детально розкрити кількісні аспекти оцінювання ефективності впровадження кіберсоціального підходу на різних стадіях життєвого циклу інновацій. Водночас зазначене зауваження, на думку проф. Клюс Ю.І., не знижує загальної наукової цінності та цілісності виконаного дослідження.

У цілому рецензент зробила висновок, що дисертація Булатнікова Станіслава Олександровича на тему «Управління інноваціями на основі кіберсоціального підходу» відповідає вимогам, що ставляться до кваліфікаційних наукових праць на здобуття ступеня доктора філософії, і може бути рекомендована до розгляду у спеціалізованій вченій раді з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Д.е.н., проф. Овчаренко Є.І.: зазначив, що дисертаційна робота Станіслава Олександровича Булатнікова, присвячена дослідженню управління інноваціями на основі кіберсоціального підходу, є актуальною та своєчасною з огляду на поглиблення процесів цифровізації, трансформацію бізнес-моделей і зростання ролі міжорганізаційних інноваційних взаємодій. Запропонована тематика відповідає сучасним науковим пріоритетам у сфері менеджменту та має безперечне прикладне значення.

Позитивної оцінки, на думку рецензента, заслуговує аналіз інноваційної інфраструктури та сформульовані рекомендації щодо її розвитку, зокрема в частині формування елементів, орієнтованих на початкові стадії життєвого циклу інновацій та функцію тестування. Цінним є також відмічено звернення дисертанта до організаційно-психологічних аспектів управління інноваціями, зокрема концепції serendipity management, що розширює традиційні уявлення про механізми генерації нового знання.

Водночас проф. Овчаренко Є.І. зауважує, що окремі положення, пов'язані з практичним впровадженням запропонованих моделей у діяльність малих і середніх підприємств, могли б бути додатково конкретизовані з урахуванням галузевої специфіки. Однак зазначене зауваження, на думку рецензента, має рекомендаційний характер і не впливає на загальну позитивну оцінку роботи.

Проф. Овчаренко Є.І. вважає, що дисертація Булатнікова Станіслава Олександровича на тему «Управління інноваціями на основі кіберсоціального підходу» є завершеним самостійним науковим дослідженням, характеризується науковою новизною та практичною значущістю, відповідає встановленим вимогам і може бути рекомендована до розгляду у спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

К.е.н., доц. Кушал І.М. зазначила, що тема дисертації є надзвичайно актуальною в умовах цифрової трансформації економіки та зростання ролі інновацій як ключового чинника конкурентоспроможності організацій і регіонів. Булатніков С.О. продемонстрував ґрунтовне розуміння природи інноваційного процесу та переконливо обґрунтував доцільність використання кіберсоціального підходу як сучасної методологічної основи управління інноваціями. Позитивно оцінюється логічність структури роботи, послідовність викладу матеріалу та поєднання теоретичних узагальнень із прикладними моделями. У якості зауваження відзначено, що окремі приклади практичної реалізації запропонованих підходів могли б бути розширені. Водночас це не знижує загальної наукової та практичної цінності дисертаційного дослідження.

К.е.н., доц. Бучнєв М.М. наголосив на високому рівні актуальності дисертаційної роботи, оскільки управління інноваціями в умовах цифровізації потребує переосмислення традиційних управлінських моделей. Автору вдалося поєднати сучасні теоретичні концепції інноваційного менеджменту з аналізом соціальних і цифрових чинників, що формують кіберсоціальне середовище інноваційної діяльності. Сильним боком дослідження є розробка інтегрованої моделі прийняття управлінських рішень та обґрунтування ролі інноваційної інфраструктури. Як рекомендацію зазначено доцільність подальшого розвитку кількісних методів оцінювання ефективності запропонованих моделей. Загалом робота справляє позитивне враження та має вагоме прикладне значення.

К.е.н., доц. Пчелинська Г.В. підкреслила, що тема дисертації є надзвичайно своєчасною з огляду на активні процеси цифровізації, розвиток економіки знань та посилення ролі міжорганізаційної взаємодії в інноваційній сфері. Автор продемонстрував здатність до глибокого теоретичного узагальнення та критичного аналізу існуючих підходів до управління інноваціями. Позитивної оцінки заслуговує розгляд інноваційної інфраструктури як ключового елемента інноваційної системи та обґрунтування необхідності розвитку інструментів тестування й зворотного зв'язку з кінцевими користувачами. Зауваження стосуються можливості ширшого висвітлення ролі малих інноваційних підприємств у межах кіберсоціальних систем. Разом із тим дисертація є цілісною, логічно побудованою та має значний потенціал практичного застосування.

К.е.н., доц. Серікова О.М. зазначила, що дисертаційна робота вирізняється міждисциплінарним характером і поєднує положення менеджменту, цифрової економіки та соціальних наук. Автору вдалося сформувати оригінальне бачення інноваційного процесу як кіберсоціальної

системи, що функціонує в умовах високої невизначеності. Варто відзначити аргументованість наукових висновків, чітке формулювання мети та завдань дослідження, а також практичну спрямованість отриманих результатів. У якості зауваження вказано, що деякі понятійні положення могли б бути додатково проілюстровані прикладами. В цілому робота робить суттєвий внесок у розвиток теорії та методології управління інноваціями.

PhD Економіка, доц. Білоус Я.Ю. відзначила, що дисертація присвячена важливій науково-практичній проблемі, пов'язаній із трансформацією інноваційних процесів у цифровому середовищі. Автор продемонстрував системний підхід до аналізу інноваційної діяльності, розглянувши її як самостійний об'єкт управління з унікальними властивостями. Особливої уваги заслуговує аналіз життєвого циклу інновацій та обґрунтування необхідності різних управлінських інструментів на його окремих стадіях. У якості зауваження було зазначено, що соціально-поведінкові аспекти взаємодії учасників інноваційних систем могли б бути деталізовані. Водночас це зауваження має рекомендаційний характер і не впливає на загальну високу оцінку дослідження.

Д.е.н., проф. Клюс Ю.І., підводячи підсумки обговорення, відмітила вільне володіння аспірантом матеріалом, що стосується теми дослідження, та використання статистичних даних за підприємствами різних регіонів України. Це свідчить про глибоке знання теми дослідження та використаних ним джерел, здатність до аналізу досліджуваної теми, вміння застосовувати сучасні методи наукового пізнання для розв'язування поставлених проблем. Окремі пропозиції щодо забезпечення управління інноваціями на основі кіберсоціального підходу є цікавими, різносторонніми та нагальними для науки та практики. Загалом проф. Клюс Ю.І. підкреслила, що виконана Булатніковим Станіславом Олександровичем дисертація відповідає вимогам, що ставляться до робіт такого рівня, і може бути рекомендована до розгляду у спеціалізованій вченій раді з захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Булатнікова Станіслава Олександровича на тему «Управління інноваціями на основі кіберсоціального підходу», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент

Актуальність теми дослідження. Існуючі механізми управління інноваціями, що забезпечували передачу наукових розробок у виробничу сферу в попереднє десятиліття, перестають відповідати новим викликам і недостатньо ефективні для забезпечення глобальної конкурентоспроможності економіки в умовах, що змінилися. Ефективне управління інноваційною діяльністю потребує застосування цілісного набору моделей і методів ухвалення управлінських рішень у межах економічних систем, які відповідають сучасним умовам цифрової трансформації та враховують складний, багатокомпонентний

кіберсоціальний характер інноваційних процесів.

Нині інноваційна діяльність за своєю значущістю стала в один ряд із виробничою та науковою діяльністю, які традиційно притаманні науково-виробничим корпораціям. Аналогічні процеси відбуваються у вищій школі, де до наукових та освітніх функцій додаються функції розвитку інновацій. Однак інноваційна сфера має низку унікальних властивостей, і за своєю суттю істотно відрізняється від сфери освіти, науки або виробництва. У зв'язку з цим пряме перенесення в інноваційну сферу моделей і методів, які є ефективними у виробничій сфері, науці чи освіті, як правило, призводить до негативних або недостатньо ефективних результатів. У сучасних умовах цифровізації та формування суспільства знань спостерігається феномен прискорення науково-технічного прогресу і загального скорочення тривалості життєвого циклу інновацій.

Це підвищує значущість організаційно-економічних і соціально-поведінкових чинників для забезпечення ефективності інноваційного процесу і висуває додаткові вимоги до методології управління економічними системами, принципів, форм і методів управління організаційними та технологічними інноваціями. Усе це підтверджує актуальність важливої народногосподарської та соціально-економічної проблеми невідповідності сучасного рівня розвитку теорії та методології управління інноваціями завданням і викликам, що виникають у сучасних умовах. Її розв'язання дасть змогу забезпечити системний погляд на процес ухвалення інноваційно орієнтованих управлінських рішень і взаємовідносини ключових учасників інноваційного процесу, і на його основі розробити сукупність моделей і методів, що забезпечують ефективне управління інноваціями.

Методологічною базою дисертаційного дослідження, що відрізняється від традиційних підходів, прийнятих в економічній науці, є комплексний аналіз унікальних властивостей інноваційного процесу, що визначаються особливими властивостями завдань, які підлягають розв'язанню; суб'єктів, що розв'язують ці завдання; та умов, за яких завдання розв'язуються. Сказане зумовлює необхідність як теоретичних досліджень інноваційної сфери, так і реалізації практичних кроків у царині формування системи управління інноваціями в наукових організаціях, університетах, інноваційних компаніях та інших організаціях, що відіграють ключову роль на різних стадіях життєвого циклу інновацій.

Беручи це до уваги, можна вважати актуальною тему цієї дисертаційної роботи, присвяченої дослідженню напрямів використання кіберсоціального підходу для розвитку теорії методології управління інноваціями в сучасних умовах цифровізації.

Проблематика управління інноваціями є предметом постійного наукового інтересу, що зумовлено зростаючим значенням інновацій як ключового чинника конкурентоспроможності, сталого розвитку та цифрової трансформації суспільства. У зарубіжному науковому просторі ґрунтовні підходи до вивчення інноваційної діяльності, інноваційного менеджменту та цифрових технологій закладено в працях таких учених, як П. Друкер, К. Фрімен, Й. Шумпетер, Г.

Мінцберг, Е. фон Гіппель, М. Портер, які аналізували інновації як процес економічного розвитку, елемент стратегічного управління та джерело відкритих знань і колективного інтелекту.

Окрему нішу досліджень становить взаємодія інновацій з цифровими й соціальними чинниками. Зокрема, М. Кастельс у концепції інформаційного суспільства акцентує на зміні соціальної структури під впливом цифрових технологій. Поняття кіберсоціальності (cybersociality), що формується на стику соціології, кібернетики й інформаційних наук, досліджується у працях Дж. Бенкса, Н. Колдрі, А. Лан'є, які розглядають цифрову взаємодію як нову форму соціальної поведінки та комунікації в інноваційному середовищі.

Сучасні підходи до інноваційного управління в умовах цифровізації також розкриваються в роботах Х. Чесброу (відкриті інновації), Б. Робертсона, Е. Роджерса (дифузія інновацій), Г. Вестермана (цифрове лідерство). Їх дослідження створюють фундамент для формування кіберсоціального підходу, який інтегрує управлінські, інформаційні та соціальні аспекти.

В українській науковій традиції питання інноваційного розвитку й управління інноваціями висвітлюються в роботах В.М. Геєця, Л.І. Федулової, С.М. Ілляшенка, Г.І. Калачової, О.С. Виноградової, Н.І. Чухрай. Зокрема, значна увага приділяється побудові інноваційної інфраструктури, підвищенню інноваційної спроможності суб'єктів господарювання, управлінню знаннями та технологічному трансферу.

Разом із тим, поняття кіберсоціального підходу як методологічної основи управління інноваціями ще не отримало достатнього теоретико-методологічного обґрунтування ані в зарубіжній, ані в українській науці. Недостатньо розробленими залишаються питання інтеграції соціальних мереж, цифрових платформ, штучного інтелекту та когнітивних технологій у систему інноваційного управління, а також впливу цифрових соціальних взаємодій на прийняття управлінських рішень. Це зумовлює актуальність подальшого дослідження зазначеної проблематики в контексті формування нового типу управління інноваціями – на основі кіберсоціального підходу.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до плану наукових досліджень Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Київ). При виконанні теми Е-03-25 «Обліково-аналітичне та організаційно-економічне забезпечення розвитку регіону» автором проведено аналіз інноваційної інфраструктури як елементу інноваційної системи на основі кіберсоціального підходу. При виконанні теми «Відновлення національної туристичної індустрії та сфери гостинності через соціальний діалог в регіонах України» (номер державної реєстрації 0123U102229, 2023-2025 рр.) автором досліджено уточненено послідовність управління інноваційною діяльністю підприємств. При виконанні теми «Оцінка та розвиток економічного потенціалу Закарпатської області: проблеми, можливості та стратегічні напрями розвитку», (номер державної реєстрації 0124U003892, 2024-2025 рр.) автором розроблено моделі інноваційного процесу з урахуванням змін завдань на різних стадіях життєвого циклу інновацій.

Мета та завдання дослідження. Мета дисертаційної роботи полягає у розвитку концептуальних теоретичних і методологічних положень управління інноваціями в умовах цифровізації, а також розробленні методичних і практичних рекомендацій щодо інтеграції базових принципів і ключових елементів кіберсоціального підходу в процес ухвалення інноваційно орієнтованих управлінських рішень у рамках міжорганізаційних відносин.

Для досягнення мети у дисертаційному дослідженні ставляться та вирішуються такі **завдання**:

обґрунтовано наявність унікальних властивостей інноваційного процесу як об'єкта управління;

визначено вплив феноменів цифровізації на бізнес-процеси на інноваційну спроможність підприємства;

сформульовано основні принципи інтеграції кіберсоціального підходу та теорії інновацій в контексті цифровізації;

запропоновано модифіковане трактування моделі управління інноваціймии;

розроблено підхід до аналізу типології та складу інноваційних систем;

надано методичні рекомендації щодо межорганізаційного управління розвитком інноваційної інфраструктури;

сформовано інтегровану модель прийняття рішень в інноваційному менеджменті;

проаналізовано сутність кіберфізичних систем як підмножини систем управління.

Об'єктом дослідження є процеси управління інноваціями та прийняття управлінських рішень в економічних і соціальних системах у контексті цифровізації.

Предметом дослідження є міжорганізаційні відносини, що виникають під час управління інноваціями та ухвалення управлінських рішень на основі кіберсоціального підходу.

Методи дослідження. Методологічним базисом дисертації є фундаментальні положення економічної науки, теорії стійкого розвитку та інноваційного менеджменту, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених з проблем забезпечення управління інноваціями. Теоретичною основою дослідження послугували положення теорій управління, економічної стійкості підприємств регіонів, теорії цифрової економіки, наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених у галузі управління економічною безпекою, інноваційними процесами, економічного аналізу та економіко-математичного моделювання.

Правове поле дослідження склали чинні законодавчі та нормативні акти, що регулюють управління інноваціями, цифрову трансформацію економік та сталий розвиток на національному та регіональному рівнях в Україні. Інформаційною базою послугували статистичні дані, звітність органів державної статистики, аналітичні матеріали щодо стану інноваційної діяльності підприємств, ресурси та видання мережі Internet, а також результати власних досліджень і розробок автора.

У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, які забезпечили досягнення мети та реалізацію поставлених

завдань. Метод **аналізу та синтезу** застосовано для систематизації наукових підходів до розуміння інноваційного процесу та виявлення його унікальних властивостей як об'єкта управління. **Системний підхід** дозволив розглянути інноваційний процес у контексті взаємодії структур, функцій та середовища, що особливо важливо в умовах цифровізації. Для оцінки впливу цифрових технологій і соціальних феноменів цифровізації на бізнес-процеси підприємств було використано **контент-аналіз**, **експертне опитування** та **SWOT-аналіз**, які дозволили ідентифікувати ключові фактори впливу на інноваційну спроможність. **Кейс-метод** дав змогу проаналізувати практичні приклади впровадження інновацій в умовах цифрової трансформації. Для побудови та вдосконалення моделі управління інноваціями, адаптованої до сучасних викликів, застосовано **методи моделювання**, зокрема **структурно-функціональне** та **концептуальне моделювання**, а також **формалізацію** й **декомпозицію**, що дозволили логічно структурувати елементи управлінської системи. Для розробки типології інноваційних систем та аналізу їх складу використано **класифікаційний аналіз**, **таксономію** та **компаративний метод**, що забезпечило можливість виокремити ключові характеристики національних і регіональних інноваційних моделей. У межах міжорганізаційного управління інноваційною інфраструктурою застосовано **метод експертних оцінок**, **мережевий аналіз** та **ситуаційне моделювання**, що дозволило врахувати взаємодію акторів в інноваційному середовищі. Для обґрунтування інтегрованої моделі прийняття рішень в інноваційному менеджменті використано **багатокритеріальний аналіз**, **метод аналізу ієрархій (AHP)** та **імітаційне моделювання**, які забезпечили врахування множинності факторів у прийнятті стратегічних рішень. Дослідження кіберфізичних систем як компонента сучасних управлінських структур базувалося на **функціонально-логічному аналізі** та **системному підході**, що дозволило виявити їх роль у трансформації управління в умовах кіберсоціального середовища.

Наукова новизна одержаних результатів. Основний науковий результат дисертаційної роботи полягає в розробленні методичних і практичних рекомендацій щодо формування систем міжорганізаційного управління інноваціями з урахуванням унікальних характеристик і кіберсоціальної природи інноваційного процесу, що реалізується в умовах цифрової трансформації зовнішнього середовища та цифровізації інструментів і методів управління інноваціями, а також у розробленні комплексу унікальних моделей, що відображають роль знань в ухваленні інноваційно орієнтованих управлінських рішень.

Основні результати дисертаційної роботи, що визначають її наукову новизну, полягають у такому:

удосконалено

основні принципи інтеграції кіберсоціального підходу та теорії інновацій у контексті цифровізації, які, на відміну від існуючих, враховують поточні тренди цифровізації, що дозволяє забезпечити синергетичний ефект при управлінні інноваціями в сучасних умовах;

модифіковане трактування класичної моделі «Потрійна спіраль інновацій», що відображає верховенство органів державного управління в інноваційному процесі на сучасному етапі, що сприяє розвитку міжорганізаційних форм управління інноваціями;

інтегровану модель прийняття рішень в інноваційному менеджменті, в основу якої покладено принципи системної інтеграції класичних моделей прийняття управлінських рішень, інформаційної моделі трансформації даних у знання та моделі проєктування бізнесу, що відображає сутнісне уявлення про взаємодію категорій реального й віртуального світу, а також когнітивних властивостей суб'єкта в процесі прийняття управлінських рішень і забезпечує методологічну базу для інтеграції принципів штучного прийняття рішень;

уточнено

наявність унікальних властивостей інноваційного процесу як об'єкта управління, які відрізняють його від наукового та виробничого процесів, що визначає сутність управління інноваціями на різних стадіях життєвого циклу з позицій зміни природи знань, тим самим доповнюючи зміст основних категорій управління інноваціями та розвиваючи понятійний апарат теорії інновацій;

підхід до аналізу типології та складу інноваційних систем на основі виокремлення інваріантної сукупності підсистем унікального складу, що враховує інституціональні особливості та тенденції розвитку інноваційного середовища, що дає змогу системно інтегрувати різні міжорганізаційні форми управління інноваціями;

набули подальшого розвитку

визначення впливу феноменів цифровізації на бізнес-процеси та іноваційну спроможність підприємства, що дозволяє точніше визначати передумови та прогнозувати подальші зміни в бізнес-процесах підприємств та перспективи розвитку їх інноваційних спроможностей в контексті цифровізації;

методичні рекомендації щодо міжорганізаційного управління розвитком інноваційної інфраструктури на основі сукупності типових ознак, що забезпечують її функціональну повноту під час проєктування та використання в рамках інноваційної системи;

підхід до аналізу сутності кіберфізичних систем, як підмножини систем управління, в основу якого покладено інтегровану модель прийняття рішень при управлінні інноваціями, що дає змогу класифікувати такі системи та оцінювати рівень і тенденції їх розвитку.

Практичне значення одержаних результатів. Практична значущість дисертаційної роботи полягає в тому, що запропонований комплекс концептуальних положень, моделей і методичних рекомендацій реалізовано на практиці в рамках комплексних інноваційних проєктів під керівництвом і за безпосередньої участі автора, а отримані результати набули широкого розповсюдження та доведені до відома представників органів влади, відповідальних за інноваційний розвиток економіки, а також інноваційного бізнесу, науки й освіти.

Результати дисертаційної роботи використано у практичній діяльності ТОВ «Старвей Продакшн»; Консорціуму «Будівельні технології», ТОВ

«Виробничо-конструкторська фірма «ШАТЛ», а також у навчальному процесі Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля Міністерства освіти і науки України при викладанні дисциплін «Управління конкурентоспроможністю», «Лідерство, організаційна поведінка та розвиток», «Сталий розвиток».

Особистий внесок здобувача. Наукові розробки, положення, висновки та рекомендації є результатом самостійно проведеного автором дослідження щодо управління інноваціями на основі кіберсоціального підходу. Внесок автора в колективно опубліковані праці конкретизовано у списку публікацій.

Публікації. Основні результати дослідження опубліковані в 11 наукових працях, серед яких 5 статей – у наукових фахових виданнях, 6 публікацій – у матеріалах наукових конференцій. Загальний обсяг публікацій – 7,6 д.а., з яких особисто здобувачеві належать 4,6 д.а.

СПИСОК НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях

1. Nizhnikov Oleksii, Bulatnikov Stanislav. Reserch on innovative investment to ensure effective development of enterprises // *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2023. № 46. С. 88-92. DOI: https://doi.org/10.32782/2413-9971/2023-46-16

Особистий внесок: акцентовано увагу на необхідності стратегічного підходу до планування інвестицій у розвиток інновацій, що дозволяє ефективно розподіляти ресурси та досягати максимального економічного ефекту.

2. Nizhnikov Oleksii, Bulatnikov Stanislav. Modelling in strategic investment management // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент*. 2023. № 57. С. 101-106. DOI: https://doi.org/10.32782/2413-2675/2023-57-14

Особистий внесок: розглянуто ключові принципи багатокритеріального моделювання та методи його застосування в процесі стратегічного управління інвестиціями.

3. Nizhnikov Oleksii, Bulatnikov Stanislav. Reserch on the problems of forming competitive innovative systems // *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2024. Том 29. Випуск 2(100). С. 81-85. DOI: https://doi.org/10.32782/2304-0920/2-100-15

Особистий внесок: досліджено вплив глобальних тенденцій, таких як цифровізація, автоматизація та сталий розвиток, на формування інноваційних систем.

4. Nizhnikov Oleksii, Bulatnikov Stanislav, Mykhalchuk Dmytrii. Strategic management of innovative development of enterprises // Інтелект XXI. 2024. № 2. С. 100-105. DOI: https://doi.org/10.32782/2415-8801/2024-2.16

Особистий внесок: проаналізовано основні етапи стратегічного управління інноваціями, включаючи формулювання місії та бачення, оцінку зовнішнього та внутрішнього середовища, визначення стратегічних пріоритетів, розробку та впровадження інноваційних програм.

5. Nizhnikov I., Bulatnikov S. Social investment as a component of the «financing» category. Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. 2025. № 3 (289). С. 38-47. https://doi.org/10.33216/1998-7927-2025-289-3-38-47

Особистий внесок: сформовано визначення категорії фінансування, відповідно до чотирьох законів логіки, яке спирається на економічний, лінгвістичний, порівняльний і логічні підходи.

Участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях

6. Козлова А. С., Булатніков С. О. Особливості управління персоналом в умовах сьогодення. *Всеукраїнська науково-практична конференція «ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі»*, Київ, 20 жовтня 2022 р., Електронне видання, 2024. С. 123-125.

7. Булатніков С. О., Дімчогло А. І. Якість трудового життя в умовах повоєнного відновлення. *Всеукраїнська науково-практична конференція «ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі»*, Київ, 27 жовтня 2023 р., Електронне видання, 2023. С. 137-139.

8. Булатніков С.О. Сучасний стан та аналіз базових вимог трудового життя у особливий період. *Міжнародна науково-практична конференція «Пріоритети розвитку фінансів, менеджменту та маркетингу: традиції, моделі, перспективи»,* Київ, 28 травня 2024 р. Електронне видання, 2024. С. 310-312.

9. Nizhnikov Illya, Bulatnikov Stanislav. Ensuring social investment as a factor of sustainable socio-economic development of the region. *Міжнародна науково-практична конференція «Економічна аналітика: сучасні реалії та прогностичні можливості»*, Київ, 24 січня 2025р. Електронне видання, 2025. С. 209-211.

10. Bulatnikov Stanislav, Liu Yang. Approaches to improving management in times of economic instability. *Міжнародна науково-практична конференція «Сучасна парадигма економічної безпеки: інноваційні механізми інплементації»*, Кропивницький, 30 січня 2025р. Електронне видання, 2025. С. 69-71.

11. Bulatnikov Stanislav, Liu Yang. Approaches to human resourse management in an innovative enterprise. *Міжнародна науково-практична конференція «Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики»*, Одеса, 12 вересня 2025р. Електронне видання, 2025. С. 62-64.

Обсяг і структура дисертації. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, які викладено на 203 сторінках друкованого тексту. Матеріали дисертації містять 38 таблиць та 41 рисунків, які наведено на 47 сторінках. Список використаних джерел із 275 найменувань наведено на 25 сторінках, 2 додатка – на 6 сторінках.

Характеристика особистості здобувача. Булатніков Станіслав Олександрович (16.05.1984 р.н.), громадянин України, освіта вища. У 2008 р. закінчив гірничий факультет Української інженерно-педагогічної академії та здобув кваліфікацію бакалавр за спеціальністю «Педагогічна освіта», (диплом

АН 35081529 від 30.06.2008р.). У 2014р. закінчив Східноукраїнський університет імені В. Даля з відзнакою, спеціальність «Адміністративний менеджмент» та здобув кваліфікацію магістра, менеджера (управителя) з адміністративної діяльності (диплом АН 47352384 від 30.06.2014р.). 01.10.2022р. вступив до аспірантури Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля (Україна) за спеціальністю 073 Менеджмент, галузь знань 07 Управління та адміністрування, освітньо-наукова програма «Менеджмент» (далі - ОНП).

29.08.2025р. на засіданні Вченої Ради СНУ ім. В. Даля було уточнено тему дисертаційної роботи «Управління інноваціями на основі кіберсоціального підходу» (протокол Вченої Ради № 14).

Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти повністю виконав освітню складову ОНП, успішно склав всі іспити та необхідні заліки, пройшов заплановану педагогічну практику, здобувши відповідні результати навчання; виконав наукову складову ОНП, провів дослідження за визначеною темою та підготував дисертаційну роботу.

У процесі виконання дисертаційної роботи Булатніков С.О. здійснив ґрунтовне та всебічне дослідження проблеми управління інноваціями на основі кіберсоціального підходу. Дисертант чітко визначив об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження, обґрунтував актуальність теми, а також обрав відповідні методи наукового аналізу.

Протягом усього періоду роботи над дисертацією здобувач зарекомендував себе цілеспрямованим, відповідальним і зрілим дослідником, який уміє точно формулювати наукові цілі, добирати адекватний методичний інструментарій і системно опрацьовувати отримані результати. Його практичний досвід суттєво сприяв глибшому розумінню досліджуваної проблематики та посиленню прикладної складової роботи.

Сумлінно навчаючись в аспірантурі й активно долучаючись до наукової діяльності, здобувач опанував необхідні професійні знання, уміння та компетентності, що дозволило йому генерувати власні наукові ідеї, виконувати комплексний аналіз обраної теми та забезпечити наукову новизну й практичну значущість отриманих результатів. Протягом навчання Булатніков С.О. послідовно підвищував свій фаховий рівень і проявив себе наполегливою, організованою та відповідальною особистістю.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію виконано фаховою українською мовою, текстове подання матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури.

Рецензенти рекомендують: відповідно до п.15 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022р. № 44, пропонується такий **склад разової ради**:

Голова ради: **Івченко Євген Анатолійович**, доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки і управління Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Рецензенти:

Клюс Юлія Ігорівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля;

Овчаренко Євген Іванович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Офіційні опоненти:

Боковець Вікторія Вікторівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва, логістики та менеджменту Вінницького національного технічного університету;

Манн Руслан Володимирович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та управління Черкаського державного технологічного університету.

В результаті попередньої експертизи дисертації **Булатнікова Станіслава Олександровича** і повноти публікацій основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації **Булатнікова Станіслава Олександровича на тему «Управління інноваціями на основі кіберсоціального підходу»**.

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем наукової новизни, обгрунтованістю, науковою та практичною значимістю здобутих результатів дисертація Булатнікова С.О. відповідає спеціальності 073 Менеджмент та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

3. Рекомендувати дисертацію Булатнікова Станіслава Олександровича на тему «Управління інноваціями на основі кіберсоціального підходу» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 073 Менеджмент, галузь знань 07 Управління та адміністрування.

4. Рекомендувати Вченій Раді СНУ ім. В. Даля затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради:

Івченко Євген Анатолійович, доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки і управління Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Рецензенти:

Клюс Юлія Ігорівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля;

Овчаренко Євген Іванович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Офіційні опоненти:

Боковець Вікторія Вікторівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва, логістики та менеджменту Вінницького національного технічного університету;

Манн Руслан Володимирович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та управління Черкаського державного технологічного університету.

Результати голосування щодо рекомендації до захисту дисертації Булатнікова Станіслава Олександровича:

«За» - 16

«Проти» - немає

«Утрималися» - немає

Презентація Булатнікова С.О. на 16 сторінках додається.

Декан факультету економіки і управління, доктор економічних наук, професор — Євген ІВЧЕНКО

Головуюча на засіданні доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування СНУ ім. В. Даля — Юлія КЛЮС

Секретар засідання — Ірина КУШАЛ